

Endurskoðuð samþykkt

um stjórn bæjarmálefna í Reykjavík.

111
4. des.

I.

Um stjórn og framkvæmdir á bæjarmálefnum.

1. grein.

Í bæjarstjórn kaupstaðarins eiga 9 menn sæti auk bæjarfógeta.

2. grein.

Sjerstökum málefnum kaupstaðarins skal stjórnað af föstum nefndum, sem bæjarstjórnin kys. Þessar nefndir eru: 1. Fjárhagsnefnd; 2. Fátækranefnd; 3. Skólanefnd; 4. Byggingarnefnd; 5. Veganefnd; 6. Eldsvoðanefnd. Enn fremur kys bæjarstjórnin menn í 7. Hafnarnefnd og 8. Skattanefnd, og 9. einn mann í heilbrigðisnefnd, og 10. sömuleiðis einn mann í stjórn fiskimannasjóðsins. Þeir menn, sem kosnir eru í nefndir þessar, fara frá þriðja hvert ár, þá er vanalegar bæjarfulltrúakosningar eru um garð gengnar, en þó má þá endurkjósa. Fáí einhver hinna kosnu nefndarmanna þau forföll, að hann geti eigi gegnt starfa sínum, kys bæjarstjórnin annan í hans stað, ef henni þykir þess þurfa, og gegnir sá starfi hins, uns kosningar á bæjarfulltrúum fara fram. Bæjarstjórnin getur tekið sjerhvert mál til meðferðar og úrskurðar, þótt falið sje fastri nefnd, og er það mál þá gengið úr höndum þeirrar nefndar.

3. grein.

Í fjárhagsnefndinni er bæjarfógeti formaður, en auk hans eiga í henni sæti 2 af bæjarfulltrúunum. Nefnd þessi veitir forstöðu öllum fjárhag bæjarins, býr undir áætlun, annast reikninga, ávísar öll útgjöld, sjer um stjórn fjehirðis á bæjarsjóði, að hann hegði sjer eptir erindisbrjeði sínu, riti rjett og reglulega bækur sínar, byrji skattakröfur allar og ljúki þeim á rjettum tíma, svo sem fyrir er skipað. Hún hefur eptirlit með því, að tekjurnar sjeu goldnar á rjettum tíma, og að gengið sje eptir óloknum gjöldum, og það fje sett á vöxtu, er umfram kann að vera gjöldunum. Nefndin hlutast til um, að samín sje skrá yfir gjöld þau, er greiða skal af föstum lögboðnum tekjustofnum t. a. m. gjöld af húsum og óbyggðri lóð, og skal skrá þessi vera bæjarbúum til sýnis ásamt niðurjöfnunarskránni.

Nefndin skipar fyrir um, hversu reikningsbækur gjaldkera eða annara, er hafa kunna umráð yfir fje bæjarins, skuli vera lagaðar, leiðbeinir þeim, er hlut eiga að máli í því efni, og gætir þess, að reglum þeim sje hlýtt, sem um það efni eru settar. Svo ber nefndinni og að hafa eptirlit á öllum fjárbirgðum hjá gjaldkera og hverjum öðrum, er hafa kunna fje bæjarins undir höndum.

Nefndin ritar í ávísunarbók allt það, er hún ávísar, og skulu í bók þessari vera greindir allir aðaldálkar og liðir áætlunarinnar, hver sjer. Á ávísanirnar skal ávalt rita, til hvers dálks og liðar gjaldið skuli telja.

Alla reikninga til bæjarsjóðs skal senda nefndinni, rannsakar hún þá, sjer um að þeir sjeu nægilega vottaðir, að rjettir sjeu, hafi áætlunarheimild, eða gilt atkvæði bæjarstjórnarinnar við að styðjast, og ávísar þá síðan til greiðslu.

Gjaldkeri má eigi greiða neitt fje úr bæjarsjóði nema allir nefndarmenn hafi undirskrifað ávísunina.

Ef einhver nefndarmanna vill eigi ávísa reikning, skal leggja hann fyrir bæjarstjórnina, og sker hún úr, hvort greiðsla skuli eiga sjer stað eða eigi, og ritar þá bæjarfógeti á ávísunina, ef greiða skal.

18. dag desembermán. 1888.

III

4. des.

Bæjarfógeti er formaður fátækraneðndarinnar, en auk hans eiga sæti í henni þrjú bæjarfulltrúar.

Nefnd þessi hefur á hendi alla stjórn fátækramála; hún sjer fyrir öllum sveitarómögum, annast greptrun þeirra og lögflutning, allar brjefaskriptir um fátækramálefni, og viðskipti við önnur sveitarfjelög; hún sjer um, að tekjur þær, er fátækra sjóðnum bera, sjeu greiddar og rjett taldar í bókum gjaldkerans. Nefndin hagtaerir fje því, sem veitt er til ómaga og þurfamanna; hún semur um meðgjafir með ómögum og önnur útgjöld fátækra sjóðsins. Nefndin skal svo opt, sem henni þykir þurfa, senda fjárhagsnefndinni til ávísunar, samkvæmt 3. gr., skrá yfir umsamin eða áfallin útgjöld.

Nefndin hefur á hendi alla umsjón með húsmennsku og lausamennsku manna í bænum, sem tilsk. 26. dag maímánaðar 1863, 12. gr. felur sveitarstjórnun.

Nefndin ráðstafar styrk þeim, sem veittur verður fátækum börnum úr Thorkillí-sjóði, og semur allar skýrslur, sem að því lúta.

Dómkirkjupresturinn hefur sæti og atkvæði á fundum nefndarinnar, þá er ræða skal um meðferð á styrk þeim, sem veittur er úr Thorkillí-sjóði, sem og um hvert annað mál, er snertir kennslu og uppeldi fátækra barna.

Til aðstoðar nefndinni má bæjarstjórnin kjósa fátækra stjóra (fátækra fulltrúa), svo marga, sem þurfa þykir, og eiga þeir meðal annars að hafa sjerstaklega umsjón með sveitarómögum og þurfamönnum, einkum hver í sínu hverfi, hafa nákvæmar gætur á högum þeirra, heimilisástandum og háttalagi, og stuðla að því, að þurfamenn noti efni sín með sparnaði og forsjá, leiti sjer atvinnu eptir megni, og kosti kapps um að bjarga sjer og sínum sem mest af rammleik sjálfs sín. Styrkbeiðni þurfamanns verður að jafnaði eigi til greina tekin, nema fátækra fulltrúinn í hans hverfi styðji hana, og má ávísu honum styrknum til hagtaeringar fyrir þurfamanninn, ef ástæða þykir til. Fátækra fulltrúarnir skulu og gera sjer far um, að afla nákvæmra skýrslna um aðkomna þurfamenn, er orðið hafa öðrum sveitum til þyngsla, eða sem hætt er við, að eigi geti haft ofan af fyrir sjer í kaupstaðnum.

Fátækra fulltrúar koma á fund fátækraneðndarinnar svo opt, sem hún óskar þess, og skulu þeir ávallt vera á fundi, þá er sveitarómagar eru skrifaðir upp, eða rætt um, að koma þeim fyrir, en eigi ber þeim atkvæði.

5. grein.

Skólaneðndin skal hafa umsjón með kennslunni í barnaskólanum, og öllu því, sem barnaskólann varðar. Í henni eru dómkirkjupresturinn og 2 menn aðrir, sem bæjarstjórnin til þess kýs, og skal annar þeirra að minnsta kosti vera úr flokki bæjarfulltrúa.

Stjórn á tekjum og gjöldum skólans hefur bæjarstjórnin sjálf á hendi og alla umsjón með sjóði hans og reikningum.

Nefnd þessi annast þau málefni, er lúta að ætlunarverki skólans, kennslu barna, inntöku þeirra í skólann og burtför þeirra úr honum, og hver börn skuli njóta kennslu ókeypis; hún hefur og eptirlit með fræðslu og hegðun barnanna, og að skólareglunum sje fylgt; henni ber að gæta allra þeirra starfa við skólamálefni, sem til eru tekin í reglugjörð 27. dag októbermánaðar 1862, og eigi eru lögð beinlínis undir bæjarstjórnina eptir tilsk. 20. dag aprílmánaðar 1872, 14. gr.

6. grein.

111

Í byggingarnefndinni er bæjarfógeti formaður, en auk hans kýs bæjarstjórnin í 4. des. hana 2 menn úr sínum flokki og 2 aðra bæjarbúa.

Nefnd þessi skal í öllu gæta þess, sem fyrir er mælt í opnu brjefi 29. maímánaðar 1839. Þá er einhver óskar sjer útmælingar, hvort heldur er til húsnaðis eða annars á þeim stöðum, sem eigi eru beinlínis ætlaðir til húsastæða t. a. m. á tünnum bæjarins eða útjörðu, ber nefndinni að leita úrskurðar bæjarstjórnarinnar um það, hvort beiðanda skuli afhent lóðin eða eigi, og með hverjum kjörum.

7. grein.

Bæjarstjórnin kýs 3 menn í nefnd úr sínum flokki til að hafa umsjón með vegum og strætum bæjarins; nefnd þessi framkvæmir allar þær ráðstafanir, sem bæjarstjórnin gjörir um vegagjörðir, og endurbætur á vegum. Henni ber að hafa á hendi alla umsjón og framkvæmdir á snjómokstri, klakhöggi, hreinsun á rennum og vatnsbólum, allt eptir ákvæðum bæjarstjórnarinnar.

Nefnd þessari ber að hafa yfirumsjón með allri fasteign bæjarins, hvort heldur eru tún, slægjur, mótak eða hús og áhöld.

8. grein.

Í eldsvoðanefnd skulu sæti hafa: bæjarfógeti, og er hann formaður nefndarinnar, slökkviliðsforinginn og 3 bæjarfulltrúar, sem bæjarstjórnin til þess kýs. Hún skal vandlega fylgja reglum þeim, sem settar eru í reglugjörðum um slökkvilið Reykjavíkurbæjar 31. dag októberm. 1874. og 2. dag febrúarmán. 1875, og fullnægja öllum þeim skyldum, sem henni eru þar á herðar lagðar.

9. grein.

Í hafnarnefndinni hafa sæti bæjarfógeti, og er hann formaður, og 2 menn, er bæjarstjórnin kýs; skal að minnsta kosti annar þeirra vera einhver bæjarfulltrúanna. Nefndin hefur alla umsjón og stjórn hafnarmálefna eptir reglugjörð 15. d. maímánaðar 1856. Gjaldkeri bæjarins skal og vera gjaldkeri hafnarsjóds.

10. grein.

Samkvæmt lögum 14. dag desembermán. 1877 um tekjuskatt, hafa sæti í skattanefndinni bæjarfógeti, sem er formaður nefndarinnar, og 2 menn, er bæjarstjórnin kýs úr sínum flokki.

Í októbermánuði ár hvert semur hún skrá um tekjur þeirra bæjarbúa, sem skatt eiga að greiða í landssjóð, samkvæmt lögum þeim, sem þegar voru nefnd (20. gr.).

11. grein.

Bæjarstjórnin má fela einum eða fleiri úr sínum flokki að framkvæma einstök málefni. Hún má og til framkvæmdar á slíkum störfum kjósa einhverja aðra bæjarbúa; en til þessara ráða skal bæjarstjórnin taka því að eins, að brýna nauðsyn beri til, ef málið heyrir undir hinar föstu nefndir, sem skipaðar eru samkvæmt 2. grein.

12. grein.

Bæjarfógetinn annast framkvæmd á málefnum þeim og ráðstöfunum bæjarstjórnarinnar, sem eru eigi falin öðrum á hendur. Honum ber að annast allar brjefaskriptir bæjarstjórnarinnar, og nefnda þeirra, sem hann er formaður í.

III

4. des.

II.

Um starfa niðurjöfnunarnefndarinnar og innheimtu bæjargjalda.

13. grein.

Niðurjöfnunarnefndin skal skipuð 7 mönnum; kjósa þeir sjálfir formann sinn.

14. grein.

Nefndin semur skrá yfir alla þá, er greiða eiga bæjargjald eptir efnun og ástæðum á næsta ári. Gjaldi til bæjarsjóðs skal jafnað eigi einungis á þá, sem fast aðsetur hafa í bænum, þá er skrá þessi er samin, heldur og þá, sem vissa er fyrir að muni hafa fast aðsetur í kaupstaðnum 4 mánuði næsta ár. Þess skal getið í sjerstökum dálki, ef gjaldandi hefur jafnframt fasta dvöl annarstaðar.

15. grein.

Niðurjöfnun bæjargjalda skal lokið eigi síðar en innan útgöngu nóvembermán. ár hvert. Við niðurjöfnun gjaldanna ber nefndinni sjerstaklega að gæta þess, hverjar tekjur hver greiðandi hafi til að framfæra sig og sína, og aðra er hann vinnur fyrir, til munaðar eða gróða eptir öllum efnahag hans og atvinnu. Hún skal og taka til greina, hversu tekjurnar eru á sig komnar, og allar heimilisástæður og ómagapunga af vandamönnum.

Til þess að hin áætlaða npphæð gjaldanna eptir efnun og ástæðum náist full, og rýrist ekki við lækkun bæjargjalda, burtför gjaldenda úr bænum eða árangurslaust fjárnám o. s. frv., ber nefndinni ávallt að jafna niður 5–10 af hundraði meira en til er tekið í áætluninni.

16. grein.

Reglur þær, sem settar eru um aðalniðurjöfnunina, gilda og um aukaniðurjöfnun, en hún á fram að fara í síðari hluta júnímánaðar.

17. grein.

Öll bæjargjöld, hvort heldur eru af lögboðnum tekjustofnum, eða eptir efnun og ástæðum falla í gjalddaga ár hvert 1. dag janúarmánaðar og 1. dag júlímánaðar, að helmingi í hvort skiptið, og ber gjaldkera þá að innheimta þau. Sjeu þau eigi greidd innan mánaðar frá gjalddaga, ber að taka þau lögtaki.

18. grein.

Þá er ársreikningur kaupstaðarins er saminn og hefur legið til sýnis bæjarmönnum lögboðinn tíma, skal hann sendur endurskoðunarmönnum og það innan 1. dags maímánaðar, en þeir skulu hafa lokið endurskoðun hans innan 15. dags júlímánaðar ár hvert. Athugasemdum endurskoðunarmannanna skal gjaldkeri hafa svarað að hálfsmánaðarfresti. Því næst semur fjárhagsnefndin ásamt endurskoðunarmönnum tillögur til úrskurðar um reikninginn, og skal því starfi lokið innan 15. dags ágústmán. Að svo búnu leggur bæjarstjórnin úrskurð á reikninginn til lögboðinnar afgreiðslu.

III.

Um starfsmenn kaupstaðarins.

19. grein.

Starfsmenn bæjarins eru:

1. Bæjargjaldkeri. Hann annast innheimtu allra gjalda til bæjarsjóðs, og sömuleiðis allar greiðslur úr honum, og enn fremur innheimtu á brunabótum að þeim þriðjungi, sem bærinn á að sjá um. Hann á og að annast innheimtu allra gjalda til hafnarsjóðs

og útgjöld úr honum. Hann semur reikning bæjarsjóðs og hafnarsjóðs og um brunabótafje bæjarins, allt eptir þeim reglum, sem honum eru settar um það efni.

111
4. des.

2. Lögregluþjónar.

3. Næturverðir.

Starfsmönnum öllum skal launað eptir ákvæðum bæjarstjórnarinnar.

Lögregluþjónar og næturverðir skulu haga sjer eptir erindisbrjefi því, er lögreglustjóri semur handa þeim með ráði bæjarstjórnarinnar.

Að hve miklu leyti starfsmenn bæjarins fá eptirlaun, er þeir afsala sjer starfi því, sem þeim er falið, er komið undir ákvæðum bæjarstjórnarinnar í hvert skipti.

IV.

Um ýmisleg kaupstaðarmálefni.

20. grein.

Bæjarstjórnin getur kveðið á um, að gata eða vegur, sem einstakir menn hafa notað, verði lögð til afnota fyrir almenning. Hún gefur götum og vegum nöfn. Ef leggja skal götur eða vegi frá upphafi, þar sem eigi hefur áður verið, ræður hún því, hvort og að hve miklu leyti þeir skuli taka þátt í kostnaðinum, sem lóð eiga þar að, og hvernig þeir skuli greiða kostnað þann, sem á þá leggst, hvort heldur með peningum eða vinnu. Ef fleiri menn hafa sjerstakan veg í sameiningu, getur bæjarstjórnin lagt svo fyrir, að þeir skuli halda veginum greiðfærum.

Bæjarstjórnin ræður fyrirkomulagi á öllum ræsum, en bregði þeir, sem hlut eiga að máli, út af fyrirskipunum hennar um það efni, lætur hún laga það, sem henni þykir ábótavant á kostnað hlutaðeiganda.

Þegar svo ber undir, að lóðareigandi verður að afsala sjer lóð til tryggingar gegn eldsvöða, til nýrra vega eða breikkunar vega, eða til ræsa o. s. frv., skal hann fá endurgjald fyrir lóðina samkvæmt opnu brjefi 29. dag maímánaðar 1839 eptir ákvæði bæjarstjórnarinnar með samþykki amtmanns eða landshöfðingja. Bæjarstjórnin getur og, ef hún svo vill, eða samningi verður eigi á komið, látið tvo óvilhalla dómkvadda menn meta endurgjaldið. Ef annarhvor málsaðila unír eigi matinu, er honum heimilt að leggja gjörð matsmanna undir yfirmat 4 dómkvaddra manna.

Kærun manna yfir ákvæðum og úrskurðum bæjarstjórnarinnar eptir þessari grein liggja undir úrskurð landshöfðingja.

Í bæjarstjórn Reykjavíkur 17. nóvember 1888.

Halldór Daníelsson, H. K. Friðriksson, E. Th. Jónassen, Þórhallur Bjarnarson, J. Jónassen, Jón Ólafsson, G. Þórðarson, Páll Þorkelsson, Guðbr. Finnbogason, Björn Jónsson.

*

*

Samkvæmt tilskipun um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík 20. apríl 1872, 31. gr., staðfestist hjermeð framanskriðuð endurskoðuð samþykkt um stjórn bæjarmálefna í Reykjavík.

Reykjavík, 4. desbr. 1888. Landshöfðinginn yfir Íslandi.

Magnús Stephensen.

Jón Jenson.